Vnitrostátní obecné soudy

Tšehhi

Soustavu soudů v České republice tvoří 89 okresních soudů, osm krajských soudů a Nejvyšší soud.

Obecné soudy – úvod

Jurisdikce v občanskoprávních věcech

Soudnictví v občanskoprávních věcech vykonávají okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud České republiky.

Soudy prvního stupně

Okresní soudy projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů pokaždé, pokud zákon nestanovil pro projednání a rozhodování daných věcí a sporů věcnou příslušnost jiných soudů.

Jiné věci, které nejsou soukromoprávní povahy (např. o jmenování a vyloučení rozhodců, o zrušení rozhodčího nálezu, aj.) projednávají a rozhodují okresní soudy v občanském soudním řízení, stanoví-li to zákon.

Ve věcech, které spadají do příslušnosti okresních soudů rozhoduje obvykle samosoudce.

Pracovněprávní a jiné věci, o nichž to stanoví zákon projednává soudní senát složený ze soudce a dvou přísedících.

Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech a sporech vymezených v § 9 odst. 2 a v § 9a občanského soudního řádu.

V řízení před krajským soudem jako soudem prvního stupně jedná a rozhoduje samosoudce; senát složený z předsedy senátu a 2 soudců jedná a rozhoduje v řízení v prvním stupni, stanoví-li tak zákon.

Nejvyšší soud rozhoduje v prvním stupni na základě § 51 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Za tam uvedených podmínek Nejvyšší soud uznává pravomocná cizí rozhodnutí.

Nejvyšší soud rozhoduje v senátech nebo ve velkých senátech kolegií.

Druhý stupeň

V případech, kdy okresní soudy projednávají případ jako soudy prvního stupně, jsou krajské soudy odvolacími soudy (soudy druhého stupně).

V případech, kdy věc projednávají krajské soudy jako soudy prvního stupně, jsou odvolacími soudy vrchní soudy.

Vrchní soud rozhoduje v senátech složených z předsedy senátu a 2 soudců, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Právní databáze

Právní předpisy České republiky jsou k dispozici na úředním portálu vlády Portál vlády ČR (pouze v češtině).

Je přístup do právní databáze zdarma?

Ano, pouze tento portál nabízí texty právních předpisů zdarma.

Jurisdikce v trestních věcech

Soudnictví v trestních věcech vykonávají okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud České republiky.

Soudy prvního stupně

Řízení v prvním stupni koná, jestliže zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, nestanoví něco jiného, okresní soud.

V trestním řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; předseda senátu nebo samosoudce rozhodují sami jen tam, kde to zákon výslovně stanoví. Senáty okresního soudu se skládají z předsedy senátu a 2 přísedících. Samosoudcem je předseda senátu nebo soudce. Předsedou senátu může být pouze soudce.

Krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest. O trestných činech uvedených v § 17 odst. 1 zákona o trestním řízení soudním koná v prvním stupni řízení krajský soud i tehdy, je-li dolní hranice trestu odnětí svobody nižší.

Krajský soud rozhoduje v senátech. Samosoudci rozhodují v případech stanovených zákony o řízení před soudy.

Senáty krajského soudu se skládají z

předsedy senátu a 2 přísedících, jestliže rozhodují jako soudy prvního stupně v trestních věcech,

předsedy senátu a 2 soudců v ostatních případech.

Samosoudcem je předseda senátu nebo soudce. Předsedou senátu může být pouze soudce.

Druhý stupeň

O odvolání proti rozsudku okresního soudu rozhoduje nadřízený krajský soud. O odvolání proti rozsudku krajského soudu jako soudu prvního stupně rozhoduje nadřízený vrchní soud.

Vrchní soud rozhoduje v senátech složených z předsedy senátu a 2 soudců, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Jurisdikce ve správních věcech

Úlohou soudní moci ve správních věcech je ochrana subjektivních veřejných práv fyzických a právnických osob.

Tuto úlohu plní **správní soudy.** Jedná se o specializované senáty v rámci soustavy krajských soudů, které působí jako správní soudy prvního stupně.

Správní soudy tvoří: předseda krajského soudu, místopředsedové, soudci. Jednotlivé případy projednává senát složený ze tří soudců.

Soudy ve správním soudnictví rozhodují o

žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen "správní orgán"),

ochraně proti nečinnosti správního orgánu,

ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu,

kompetenčních žalobách.

ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda,

ve věcech politických stran a politických hnutí,

o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem

ve věcech kárné odpovědnosti soudců, soudních funkcionářů, státních zástupců a soudních exekutorů,

ve věcech některých stavovských předpisů.

Nejvyšší správní soud je správním soudem posledního stupně a skládá se z předsedy Nejvyššího správního soudu, místopředsedů a soudců. Jednotlivé případy projednává obvykle senát složený ze tří soudců.

Kromě projednávání kasačních stížností rozhoduje Nejvyšší správní soud o rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti, o kompetenčních žalobách, o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části. Další věcnou příslušnost Nejvyššího správního soudu zakotvují zvláštní zákony.

Více podrobností na webové stránce Evropský soudní atlas ve věcech občanských - Soustava soudů v České republice.

Více informací lze nalézt na webové stránce: Nejvyšší správní soud.

Související odkazy

Systém soudů

Poslední aktualizace: 09/11/2020

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.